

Saksframlegg

Valg av meddommere til Marnar jordskifterett for perioden 01.01.17 – 31.12.20

Utv.saknr	Utvalg	Møtedato
3/16	Valgnemnda	08.03.2016
	Kommunestyret	

Rådmannens forslag til vedtak:

Valgnemnda innstiller til kommunestyret:

Som meddommer til Marnar jordskifte rett for perioden 01.01.2017 til 31.12.20 velges følgende 6 kvinner og 6 menn:

Kvinner:

Menn:

Bakgrunn for saken:

Innen 1. juli 2016 skal kommunen ha gjennomført valg av meddommere til Marnar jordskifterett for perioden 01.01.2017- 31.12.2020, jfr. domstoloven § 66 første ledd.

Saksutredning:

I følge jordkifteloven § 8 skal hver kommune ha et særskilt utvalg for jordskiftemeddommere. Utvalget skal velges etter kommunestyrevalget og funksjonstiden er fra 01.01.2017 og fram til 31.12.2020.

Kommunene innen Marnar jordskiftesogn skal ha et utvalg bestående av et visst antall medlemmer. For Søgne kommune utgjør det nye antallet 12 personer.

Valgbare til utvalget er de som har fylt 21 år og som er under 70 år (begge grensene gjelder alder ved valgperiodens start, 01.05.08), som er vederheftige og valgbare ved kommunale valg. Hvem som er utelukket fra valg og hvem som kan kreve seg fritatt, framgår av domstoloven §§ 71 –72.

Det understrekes også at lagrettemedlemmer og øvrige meddommere ikke er fritatt for valg til jordskifteutvalget (jordkifteloven § 8).

De som velges skal være kyndige i de saker som jordskifteretten vanligvis behandler i kommunen. Det bør velges medlemmer med forskjellig bakgrunn og alder.

Det er krav til jordskiftemeddommerne at de er kyndige i saker som jordskifteretten til vanlig har (jordkifteloven §2-5). Dette innebærer bla:

- Fastsetting av innholdet i en rettighet (veirett, båtrett, vannfallsrett, beiterett, mm) og eiendomsforhold der det er sambruk mellom eiendommer
- Fastsetting av grenser for fast eiendom eller rettighet
- Ny utforming av eiendommer og alltidværende bruksretter når dagens utforming er utjenlige
- Bruksordning mellom eiendommer – eks. felles vei – hvordan den skal brukes og dedlikeholdes – beite, brygger, jakt, fallretter, utbygging
- Pålegg om flles tiltak og pålegg om felles investeringer, fordeling av kostnader – eks. oppgradering av veier, brygger
- Danne lag og fastsette vedtekter for disse – eks. veilag, jaktlag, bryggelag, elveeierlag
- Skjønn – i skjønn utmåles erstatning i form av kronebeløp. Eks. ved bygging av vei på annen eiers eiendom, avløsning av rettigheter på en eiendom

Det var et konkret ønske fra jordskifteretten at de fikk meddommere som var kyndige i veispørsmål, og gjerne entreprenører som har arbeidet med fagområdet.

Videre er det et ønske om at flere av meddommerne i jordskifteretten også er valgt som skjønnsmenn, siden flere av sakene avgjøres ved skjønn. Dette vil lette den praktiske gjennomføringen av sakene.

Fritak - § 74:

Siden vervet er en borgerplikt, er det ikke i prinsippet nødvendig å spørre kandidatene om de er villige til å ta valg.

En person kan kreve seg fritatt fra valg dersom helsetilstanden eller andre særlige grunner tilsier det, eller vedkommende har vært medlem av et utvalg av lagrettemedlemmer eller meddommere i to perioder tidligere.

Avgjørelse om fritak treffes av kommunen.

Selve valget skal foretas av kommunestyret selv og reguleres av kommunelovens regler om valg. Ingen kan velges til mer enn ett av utvalgene, man kan ikke stå i utvalgene for både tingrett og lagmannsrett.

Valgnemndas forslag legges ut til alminnelig ettersyn i minst to uker før kommunestyrets valg.

I henhold til domstollovens § 67 oppfordres kommunens innbyggere å komme med forslag på personer som er valgbar.

Kommunen har hatt en annonse på hjemmesiden og Facebook hvor innbyggerne ble invitert til å komme med innspill til kandidater til lagretten, tingretten og jordskifteretten. Det er også annonsert etter kandidater i lokalavisa.

Innen fristen har det kommet følgende innspill:

1. Ole Kr. Kristiansen, født 08.10.66 – Eiendomsmegler
2. Ole Dag Kittelsaa, født 17.04.50 - Pensjonist

Kommunen har også vært i kontakt med de fleste som i dag har et rettslig verv, og fått tilbakemelding om de ønsker å fortsette. Det har tidligere vært et signal fra kommunestyret at man primært ønsker å velge personer som er motivert for et slikt verv.

I forrige valgperiode var følgende 24 menn og 24 kvinner meddommere til Kristiansand tingrett (Kommunestyret 24.11.11 – sak PS 107/11:

For perioden 01.05.2012 til 01.01.2017 velges 25 personer som jordskifte meddommere fra Søgne kommune:

1. *Tom Tånevik*
2. *Torstein Ååmodt*
3. *Anne May Heimdal*
4. *Finn Andersen*
5. *Kjell G. Sørli*
6. *Erling Eidem*
7. *Torunn Verdahl*
8. *Liv Meland*
9. *Arild Berge*
10. *Anne G. Eikaas*
11. *Arnt Hansen*
12. *Leif Lunde*
13. *Roald Refstie*
14. *Svein B. Refsland*
15. *Kåre Bjelland*
16. *Reidun Ertzeid*
17. *Siren H. Pettersen*
18. *Mona E., Oppsahl*
19. *Randi Tronstad*
20. *Anne R. Tag*
21. *Edith Leland*
22. *Gunnar Gustavson*
23. *Petter Hellum*
24. *Ole Kristian Wigemyr*
25. *Terje Olsen*

Av disse 25 har 6 takket ja til å fortsette, dvs. 5 kvinner og 1 mann. Av de 19 som har sagt nei til å fortsette har en fått innvilget fritak. Resten har ingen ønske om å fortsette.

Dette betyr at, når fristen går ut 01.03.16, har kommunen:

- 5 kvinnelige, og
- 3 mannlige kandidater

Vedlegg

- 1 Bestemmelser for valg av meddommere
- 2 søknader om å bli meddommere til
Marnar jordskifterett

NOTAT

Bestemmelser om valg av lagrettemedlemmer og meddommere.

Innledning

Det er domstolleder som bestemmer antallet medlemmer i utvalgene, og som fordeler dette antallet mellom kommunene. Utgangspunktet er at hvert utvalgsmedlem skal gjøre tjeneste i to saker per år. Siste frist for når domstolleder skal underrette kommunen om fordelingen på kommuner er 1. mars 2016. Kommunene skal ha gjennomført valget innen 1. juli 2016 og rapportere utfallet av valget innen 15. september 2016.

Personer som blir valgt, velges enten til lagmannsretten eller tingretten. Ingen kan velges både til lagmannsretten og tingretten, domstoloven § 68 siste ledd. Personer som velges til lagmannsretten eller tingretten er imidlertid valgbare som meddommere til jordskifteretten, jordskifteloven § 2-5. De kan også brukes som skjønnsmenn, skjønnsprosessloven § 14.

Krav til den som skal velges

Kravene er nedfelt i domstoloven §§ 70-72 og består av følgende elementer:

- 1) Generelle krav
- 2) Personer utelukket på grunn av stilling
- 3) Personer utelukket på grunn av vandel

Generelle krav

Norskkunnskaper

Kravet til "tilstrekkelige norskkunnskaper" i § 70 innebærer at den som velges må kunne forstå norsk tale og tekst og selv uttrykke seg på norsk.

Personlig egnethet

Med "personlig egnet til oppgaven" menes at vedkommende må kunne følge forhandlingene i retten, forstå de problemstillingene saken reiser, ta stilling til problemstillingene og gi uttrykk for sin mening. Den som velges, må også forstå betydningen av å følge opp innkallinger, og kunne innrette seg etter regler for når det kan stilles spørsmål mv.

Høyesteretts ankeutvalg har i en kjennelse 2. juni 2014 tatt stilling til spørsmålet om blinde personer kan være meddommere. På grunn av at de var avhengig av at andre tolket eller forklarte bevis som ble lagt fram for dem, kom Høyesteretts ankeutvalg til at blinde ikke kunne være meddommere.

Aldersgrenser

Domstolloven § 70 annet ledd inneholder andre alminnelige krav til den som skal kunne velges som lagrettemedlem og meddommer. Annet ledd nr. 1 innebærer at den nedre aldersgrensen for å kunne velges er 21 år, og at det er en øvre aldersgrense på 70 år. Begge grensene gjelder alder ved valgperiodens start, 1. januar 2017. Dette betyr at de som velges må være født etter 31. desember 1946 og før 1. januar 1996.

Stemmerett mv.

§ 70 annet ledd nr. 2, 4 og 5 har regler om fradømmelse av stemmerett, innføring i folkeregisteret og statsborgerskap. Vi vil her presisere kravet om at de som velges må være innført i folkeregisteret som bosatt i kommunen på valgdagen.

Økonomiske forhold

§ 70 annet ledd nr. 3 om gjeldsforhandling, konkursbehandling og konkurskarantene avløser det tidligere kravet til vederheftighet. Kravet gjelder både på valgtidspunktet og gjennom valgperioden. Gjeldsforhandlinger, konkursbehandling eller konkurskarantene som er avsluttet før valget, hindrer ikke valg.

Utelukkelse på grunn av stilling

Reglene om at innehavere av visse stillinger ikke kan velges finnes i domstolloven § 71, og omfatter flere typer stillinger. Visse politiske stillinger som omfattes er

- statsråder
- statssekretærer
- statsrådenes personlige og politiske rådgivere samt
- ansatte ved Statsministerens kontor.

Videre kan ikke fylkesmenn og assisterende fylkesmenn velges (nr. 3).

Utelukket er videre ikke bare embetsmenn i dømmende stilling, men også

- konstituerte dommere,
- utnevnte dommere og
- ansatte ved domstolene (nr. 4). Regelen omfatter alle ansatte, uavhengig av om vedkommende deltar i behandlingen av enkeltsaker.

Etter nr. 5 er alle ansatte i påtalemyndigheten, politiet og kriminalomsorgen utelukket, samt alle med begrenset politimyndighet. Personer med begrenset politimyndighet vil ofte kunne ha et annet yrke ved siden av å ha begrenset politimyndighet. Kommunene må derfor være oppmerksom på dette kravet der dette er aktuelt.

Etter nr. 6 alle ansatte i Justisdepartementet, Politidirektoratet og Domstoladministrasjonen. Det samme gjelder personer i styret for Domstoladministrasjonen. Nr. 7 utelukker ansatte og studenter ved Politihøgskolen og Fængselskolen, uavhengig av arbeidets art og om vedkommende tar del i praktisk politi- og fængselsarbeid.

Praktiserende advokater og advokatfullmektiger er utelukket (nr. 8).

Nr. 9 inneholder bestemmelser om utelukkelse av kommunens administrasjonssjef eller kommunerådets medlemmer i kommuner som er organisert i samsvar med kommuneloven kapittel 3, og kommunale tjenestemenn som tar direkte del i forberedelsen eller gjennomføringen av valget. Bestemmelsen er ikke fullt ut samsvarende med oppregningen

i valgloven § 3-3 om hvem som er utelukket til valg til fylkestinget og kommunestyret. Den utelukker fra valg i den kommunen hvor vedkommende er ansatt, eventuelt utnevnt i. Er vedkommende bosatt i en annen kommune er han/hun ikke utelukket fra valget i bostedskommunen forutsatt at vedkommende fyller valgbarhetskravene der. Uttrykket ”tar direkte del i” gjelder alle typer arbeid, også utførelse av teknisk pregede oppgaver.

Utelukkelse på grunn av vandel

Strengere krav til vandel

Det er ikke bare straffens art, men også straffens lengde som er av betydning for hvor lenge en person er utelukket. Reglene finnes i domstoloven § 72.

Ubetinget fengsel i mer enn ett år

Etter § 72 første ledd nr. 1 skal idømt fengselsstraff i mer enn ett år medføre varig utelukkelse.

Forvaring eller særreaksjon

Etter nr. 2 den som er idømt forvaring eller særreaksjon etter §§ 39-39c i straffeloven av 1902 eller § 40 eller §§ 62-65 i straffeloven av 2005 varig utelukket. En ”særreaksjon” er f eks dom på overføring til tvungen omsorg eller tvungent psykisk helsevern.

Ubetinget fengsel i inntil ett år

Den som er idømt ubetinget frihetsstraff i inntil ett år er utelukket i 15 år, regnet fra når dommen var rettskraftig (nr. 3).

Betinget fengsel

Den som er idømt betinget frihetsstraff uansett straffens lengde er utelukket i 10 år, regnet fra når dommen var rettskraftig (nr. 4).

Bøtestraff

Når det fastsettes bøtestraff, er det den generelle strafferammen for det forhold boten gjelder som er avgjørende (nr. 5). Bøtestraff for forhold med en strafferamme på mer enn ett år skal medføre utelukkelse. Det er verken botens størrelse eller den subsidiære fengselsstraffen som avgjør valgbarheten. Bøtestraff har betydning enten den er idømt i retten eller vedkommende har vedtatt et forelegg. Forenklete forelegg omfattes ikke.

Betinget påtaleunnlattelse og domsutsettelse

Også betinget påtaleunnlattelse og domsutsettelse medfører utelukkelse, dersom det straffbare forholdet har en strafferamme på mer enn ett år (nr. 6). Domsutsettelse betyr at retten har avsagt dom på straffeskyld, men har unnlatt i idømme straff.

Samfunnsstraff

Samfunnsstraff er en ubetinget reaksjon, og skal etter § 72 annet ledd medføre utelukkelse i samsvar med enten nr. 1 eller 3 i første ledd, avhengig av lengden av den subsidiære fengselsstraffen.

Siktelse

En siktelse for et straffbart forhold medfører ikke utelukkelse fra valg. En siktelse som ikke har ført til et forelegg, skal imidlertid medføre forbigåelse ved trekningen til den enkelte sak, jf. § 91 første ledd bokstav c.

Kontroll med at kandidatene tilfredsstillter kravene

Kommunen plikter å kontrollere at kandidatene til valget av lagrettemedlemmer og meddommere oppfyller vilkårene etter §§ 70-72, jf. § 73. I praksis vil den nødvendige informasjonen måtte innhentes dels gjennom kontakt med den enkelte kandidat og dels ved forespørsel til strafferegisteret eller politiet. Ved henvendelser om vandel bør kommunene legge vekt på at det ikke skal innhentes mer informasjon enn det som er nødvendig for å avklare forholdet til kravene etter § 72.

Kommunene har også ansvar for å reagere om man i valgperioden blir kjent med at det har intrådt forhold som gjør at et utvalgsmedlem ikke lenger er valgbar, herunder kontroll med vandel. Dersom noen av utvalgsmedlemmene kommer i en situasjon som nevnt i §§ 70-72, skal kommunen slette vedkommende fra utvalget, jf. § 76 første ledd. Domstolen skal varsles om slik sletting.

Prosedyrer ved gjennomføringen av valget

Domstoloven § 67 stiller krav til sammensetningen av hvert av utvalgene av lagrettemedlemmer og meddommere til både lagmannsretten og tingretten. Bestemmelsen innebærer at kommunen må ta hensyn til blant annet alder, etnisk bakgrunn og kultur, og sørge for at sammensetningen av utvalgene så langt mulig blir i samsvar med befolkningen i kommunen. Kommunens vedtak vil som andre kommunale vedtak være gjenstand for lovlighetskontroll etter kommuneloven § 59.

Domstoloven § 67 slår fast at kommunene skal oppfordre allmennheten til å foreslå kandidater. Oppfordringen kan komme til uttrykk på forskjellige måter, eksempelvis gjennom annonser i lokalpressen, på kommunens hjemmesider på internett eller ved oppslag på steder der allmennheten ferdes.

Bortsett fra at allmennheten skal oppfordres til å foreslå kandidater er det opp til kommunene hvordan de vil finne frem til dem som skal velges. Regelen om at kommunene skal legge manntallet over dem som hadde stemmerett ved kommunevalget til grunn for valget til utvalgene, videreføres ikke, idet kommunene – innenfor reglene om valgbarhet – skal stå fritt med hensyn til hvem som velges. Siden vervet er en borgerplikt, er det i prinsippet ikke nødvendig å spørre kandidatene om de er villige til å ta valg. Men for å unngå store mengder fritakssøknader, er det i praksis behov for en viss forhåndskontakt.

Domstoloven § 68 angir ikke en eksplisitt frist for når formannskapet eller det faste utvalget skal ha forberedt valget. Indirekte ligger det en frist i at formannskapets eller utvalgets forslag til valg skal legges ut til alminnelig ettersyn i minst to uker før kommunestyrets valg.

Selve valget, som etter annet ledd skal foretas av kommunestyret selv, reguleres av kommunelovens regler om valg, som gir anledning til forholdstallsvalg. Reglene om rekkefølgen for valgene videreføres ikke, slik at det er opp til kommunestyret hvilke utvalg som velges først, men ingen kan velges til mer enn ett av utvalgene, jf. § 68. Man kan altså ikke velge samme person til å stå i utvalgene for både tingrett og lagmannsrett.

Ordningen med valg av særskilte utvalg av fagkyndige meddommere i medhold av domstolloven er opphevet. Domstolene kan oppnevne fagkyndige meddommere i den enkelte sak uavhengig av et bestemt utvalg.

Fortegnelsen over lagrettemedlemmer/meddommere

Etter domstolloven § 69 første ledd, skal listen inneholde følgende opplysninger:

Fullt navn

Adresse

Fødselsnummer

Telefonnummer

Yrke

Stilling

Søknad om verv - Meddommer/ lagrettsmedlem/ jordskiftedommer

Meddommere (tingretten), lagrettsmedlemmer (lagmannsretten) og jordskiftedommere (jordskifteretten) spiller viktige roller i rettsystemet og stiller på lik linje med fagdommerne. Som meddommer eller lagrettsmedlem skal du vurdere både skyldforhold og ev. straff, og din stemme teller like mye som en fagdommers stemme. Som meddommer eller lagrettsmedlem må du regne med å bli innkalt flere ganger i året. De fleste rettssaker varer mellom én og tre dager, men enkelte saker kan være noe lenger.

Vervet er en samfunnsplikt og du vil normalt få fri fra ordinært arbeid for å utføre vervet. Medfører vervet tapt arbeidsfortjeneste, kan du få erstatning for legitimert tap.

Du behøver ikke ha juridisk bakgrunn eller andre kvalifikasjoner for vervet. Domstoloven stiller bl.a. krav om at du må:

- være fylt 21 år, men ikke være eldre enn 70 år
- være folkeregistert i kommunen og ha stemmerett
- være norsk eller nordisk statsborger, eller være folkeregistert i Norge de siste tre årene
- ha tilstrekkelige norskkunnskaper
- være lovlydig (ikke straffedømt)

Det er kommunestyret som velger meddommere, lagrettsmedlemmer og jordskiftedommere. Valget foregår hvert fjerde år, og det kan i tillegg bli foretatt suppleringsvalg i perioden.

Jeg søker om verv som (sett kryss):

Meddommer til tingretten	☒
Lagrettsmedlem	☐
Jordskiftedommer	☒

Merk: Det er lov til å inneha verv både som Jordskiftedommer og ett av de andre to vervene. Det er ikke lov å være meddommer i tingretten og lagrettsmedlem samtidig.

Opplysninger om søker

Navn	OLE VR. KRISTIANSEN
Adresse	FURUEN 46 4610 Søgne
Fødselsnr (11 siffer)	081066
Epost	ole@em1.no
Mobil	40408610
Stilling	MEBLER - EIENDOMSMEDLER
Yrke	MEBLER - EIENDOMSMEDLER
Hva du er spesielt kyndig i	30 års erfaring med eiendom.

Dato/ Signatur

8/2-14

Søknad kan enten sendes til postmottak@sogne.kommune.no, leveres i servicetorget, eller sendes i posten.

Søknad om verv - Meddommer/ lagrettsmedlem/ jordskiftedommer

Meddommere (tingretten), lagrettsmedlemmer (lagmannsretten) og jordskiftedommere (jordskifteretten) spiller viktige roller i rettsystemet og stiller på lik linje med fagdommerne. Som meddommer eller lagrettsmedlem skal du vurdere både skyldforhold og ev. straff, og din stemme teller like mye som en fagdommers stemme. Som meddommer eller lagrettsmedlem må du regne med å bli innkalt flere ganger i året. De fleste rettssaker varer mellom én og tre dager, men enkelte saker kan vare noe lenger.

Vervet er en samfunnsplikt og du vil normalt få fri fra ordinært arbeid for å utføre vervet. Medfører vervet tapt arbeidsfortjeneste, kan du få erstatning for legitimert tap.

Du behøver ikke ha juridisk bakgrunn eller andre kvalifikasjoner for vervet. Domstoloven stiller bl.a. krav om at du må:

- være fylt 21 år, men ikke være eldre enn 70 år
- være folkeregistert i kommunen og ha stemmerett
- være norsk eller nordisk statsborger, eller være folkeregistrert i Norge de siste tre årene
- ha tilstrekkelige norskkunnskaper
- være lovlydig (ikke straffedømt)

Det er kommunestyret som velger meddommere, lagrettsmedlemmer og jordskiftedommere. Valget foregår hvert fjerde år, og det kan i tillegg bli foretatt suppleringsvalg i perioden.

Jeg søker om verv som (sett kryss):

Meddommer til tingretten	X
Lagrettsmedlem	
Jordskiftedommer	X

Merk: Det er lov til å inneha verv både som Jordskiftedommer og ett av de andre to vervene. Det er ikke lov å være meddommer i tingretten og lagrettsmedlem samtidig.

Opplysninger om søker

Navn	OLE DAG KITTELSA
Adresse	HOLHEIVEIEN 61, 4640 SØGNE
Fødselsnr (11 siffer)	170450
Epost	ole.dag@live.no
Mobil	93059500
Stilling	Pensjonist
Yrke	Forsikring - salg og skade (32 år)
Hva du er spesielt kyndig i	Takst av mbo og løpere.

Dato/ Signatur

25/2-16

Ole Dag Kittelsa

Søknad kan enten sendes til postmottak@sogne.kommune.no, leveres i servicetorget, eller sendes i posten.